یادداشت

جای «من» و «ما» کجاست؟

ادامه از صفحه اول

صرف‌نظر از اهمیت حیاتی این زیرساخت‌ها و اینکه «نه یک دارایی منفرد، بلکه شبکه‌ای درهم‌تنیده از انرژی و حمل‌ونقل و ارتباطات و سامانه‌های داده‌ها و دیجیتالی است» (همان) سؤال مهم و اساسی، دلیل این نوع مواجهه نابودگرانه با این دارایی‌های بسیار ارزشمند و حیاتی است و وجه‌المصالحه قرارگرفتن آنها.

۲- علت این کوچک‌انگاری و حاشیه‌ای پنداشتن زیرساخت‌ها، چه نرم و چه سخت را باید در روند توسعه‌ای کشورمان جست‌وجو کرد. روندی که عموما مکانیکی و از بالا به پایین، فارغ از رضایت و مشارکت اجتماعی بوده است. توسعه‌ای با رشد اقتصادی پایین و نوسانی و تورم و بیکاری بالا به‌ویژه در تحصیل‌کردگان و سیل مهاجرت و... این سیر توسعه‌ای چه قبل و چه بعد از انقلاب به واسطه تک‌بعدی‌بودن و متکی به مواد خام و ضعف خلاقیت و نوآوری با بن‌بست مواجه شد و نتوانست آمال ایرانیان را که همانا آزادی و رفاه و آسایش بوده است برآورده کند، چراکه ابعاد دیگر توسعه، یعنی توسعه اجتماعی، فرهنگی و سیاسی را اموری کمتر لازم فرض گرفته و چنین تصور شده یا مطلوب انگاشته شده که از طریقی می‌توان جامعه را بدون مشارکت آحاد آن، به سعادت و رستگاری رساند. تصوری که درست از آب درنیامد. در واقع نگاه پروژه‌ای به توسعه و پروسه و جریانی ندیدن آن در راستای حذف ناآزادی‌ها و افزایش گستره آزادی‌ها، آنچنان که آمارتیا سن بدان تأکید می‌نهد (توسعه به مثابه آزادی) فرایند جدایی و بیگانگی انسان ایرانی را با زیرساخت به عنوان محصول دولت مدرن -که جامعه ایرانی بیش از یک قرن در تکاپوی ایجاد آن است - را رقم زد.

۳- «پروژه»ای‌شدن امر توسعه و فروکاهش آن به پروژه‌های آمرانه زیرساختی و کاربرد مصرف‌شدگی و نه برآمده و محصول خلاقیت و اراده آزاد انسان ایرانی و سازوکار دموکراتیک و درهم‌تنیده با زندگی اجتماعی، بالطبع جریانی از احساس و باور سیاسی منفصل از عمق هستی فردی و اجتماعی را شکل می‌دهد که توجیه تخریب‌های وحشیانه را برای دشمن خارجی آسان‌تر کرده و حتی با وقاحت تمام و بدون ترس از بار حقوقی آن به عنوان جنایت جنگی، به این پلشتی افتخار کرده و آن را مستظهر به پشتیبانی و خواست ایرانیان عنوان می‌کند. در واقع هنگامی که ایجاد و بقای زیرساخت‌ها برآمده از مشارکت اجتماعی و در امتداد حقوق و آزادی‌های فردی و اجتماعی و در راستای رفاه و آسایش و منفعت همگانی و دارایی ملی تصور نشود، بستر سوءاستفاده دشمنان خارجی برای تخریب این زیرساخت‌های بسیار گران و ارزشمند فراهم می‌شود. در اینجا بد نیست به سویه دیگر ماجرای تخریب زیرساخت‌ها که دارای ریشه مشترک با تخریب‌های جنگ است اشاره شود و آن تخریبی است که در سکوت به آن پرداخته می‌شود تا در ازای دریافت ارزان محصولات و خدمات زیرساختی همچون برق، آب، گاز، بنزین و شبکه حمل‌ونقل شهری و... از مطالبه حقوق بنیادین خود برای مشارکت در سیاست‌گذاری‌ها و تصمیم‌گیری‌ها صرف‌نظر کند. مشکل اما آنجا بروز پیدا می‌کند که با کمبود منابع، خواهش و التماس دولت برای صرفه‌جویی در مصرف این کالاهای بسیار ارزشمند، از سوی جامعه کمتر شنیده و استقبال می‌شود «با کاهش مصرف برق و انرژی زمینه تحقق اهداف دشمنان در ایجاد نارضایتی را از میان بردارید» (پزشکیان- ۲/۵). کانون بحران به نظر آنجاست که وقتی انسان ایرانی خود را دخیل در سیاست‌گذاری‌ها و تصمیم‌گیری‌ها (چه خوب و چه بد) نمی‌داند و نقش خود را صرفا مجری و مصرف‌کننده‌ای بی‌اختیار تصور می‌کند، فلذا مسئولیتی را هم متوجه خود نمی‌داند. چنان‌که این روزها و در قضایای توافق یا عدم توافق برای خاتمه این جنگ ویرانگر، جز صدای گروه خاصی از مردم، صداهای دیگر که بخش بزرگی از جامعه و گروه‌های کارشناسی مستقل را در بر می‌گیرد شنیده نمی‌شود و در رسانه‌های رسمی بازتاب نمی‌یابد. واژه زیرساخت در معنای واقعی، آگاهی و رضایت اجتماعی است و اگر این زیرساخت که برآمده از حقوق و آزادی‌های فردی و اجتماعی است در فرایندی مشخص و در قالب قراردادی اجتماعی و سازوکاری دموکراتیک در راستای تأمین منافع ملی تبلور نیابد، مشتی آجر و سیمان و آهن و... پنداشته می‌شود که منِ فردی و زندگی و حیات جمعی را نمایندگی نمی‌کند که وا اسفا!

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق
۸۶۰۳۶۱۱۹
WWW.SHARGHDAILY.IR

با تمرکز بر روایت تجارب ارتباطی جنگ رمضان

سومین رویداد تجربه‌محور پی‌آرتاک «Prtalk» برگزار شد

سومین رویداد تجربه‌محور پی‌آرتاک «Prtalk» با هدف ارائه تجارب متخصصان حرفه روابط‌عمومی با حضور جمعی از فعالان اکوسیستم روابط‌عمومی ایران با محوریت گفت‌وگو، انتقال تجربه و شبکه‌سازی به همت آژانس خبری پی‌آر و انجمن روابط‌عمومی استان تهران و مشارکت و حمایت مؤسسه کمک به توسعه فرهنگ و هنر به میزبانی مؤسسه کمک به توسعه فرهنگ و هنر برگزار شد. این رویداد با موضوع «مروری بر تجارب ارتباطی روزهای جنگ» به روایت تجارب روابط‌عمومی‌ها در دوره جنگ رمضان، اعم از تجارب موفق و ناموفق پرداخت. در این نشست تخصصی، جمعی از مدیران روابط‌عمومی نهادهای مختلف که در دوران جنگ رمضان درگیر بحران بودند، به بیان تجربیات میدانی خود پرداختند. هر یک از سخنرانان با روایت چالش‌ها و راهکارهای ارتباطی آن دوران، نکات کلیدی و درس‌آموخته‌هایی را برای مدیران حاضر تشریح کردند. این رویداد فرصتی برای انتقال تجربیات ارزشمند پیش‌کسوتان به نسل جدید مدیران روابط‌عمومی و بازاندیشی در راهکارهای ارتباطی دوره‌های بحرانی بود که حاضران بر اهمیت شفافیت، سرعت عمل، هماهنگی بین‌بخشی و اعتمادسازی در بحران‌های ملی تأکید کردند. در این رویداد، نمایندگانی از سازمان فرهنگی هنری شهرداری، سازمان آتش‌نشانی، سازمان هلال‌احمر، استانداری البرز، وزارت میراث فرهنگی و گردشگری و دیگر نهادهای مرتبط، تصویری واقعی از مدیریت ارتباطات در شرایط جنگی ارائه دادند. رویداد سوم پی‌آرتاک با حضور هیئت‌مدیره و اعضای انجمن روابط‌عمومی ایران، هیئت‌رئیسه و مسئولان کمیته‌های تخصصی ۱۲گانه انجمن روابط‌عمومی استان تهران، جلال ملکی سخنگوی سازمان آتش‌نشانی تهران، محمد ثابت‌اقلیدی معاون روابط‌عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، محمدباقر فرهند مدیرکل روابط‌عمومی و امور بین‌الملل استانداری البرز، محمداحسان خرامید معاون ارتباطات رسانه و مجازی فرهنگی-هنری شهرداری تهران، مهیار مقیمیان مدیر روابط‌عمومی هلال‌احمر استان تهران، نغمه دانش‌آشتیانی مدیر روابط‌عمومی فیلم‌نت، بهمن علی‌بخشی مدیر محترم روابط‌عمومی هلدینگ سرمایه‌گذاری کشاورزی کوثر، رحمان‌پور مدیر روابط‌عمومی هلدینگ کشاورزی و دامپروری فردوس پارس، کبری محمدی مشاور ارتباطات و رسانه مؤسسه کمک به توسعه فرهنگ و هنر، ابراهیم نوروزی‌فر معاون روابط‌عمومی سپاه استان البرز، عرفان صفی‌پور مدیر محترم ارتباطات بازاریابی پلتفرم دیدیمون و نات‌کلاب، زهره سلطان‌محمدی استاد ارتباطات، محمدعرفان زارعی مسئول فضای مجازی سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو)، محمد نوری‌زاده جانشین مجموعه عالی جهادگران کشور در تهران بزرگ و شهره پازوکی کارشناس پژوهش و برنامه‌ریزی روابط‌عمومی شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران و جمعی از فعالان اکوسیستم روابط‌عمومی ایران در مجموعه فرهنگی باغ زیبا در تهران با اجرای نگین خواجه‌نصیر، مجری، گوینده و استاد ارتباطات برگزار شد.

محمدرضا پارسیان بنیان‌گذار رویداد پی‌آرتاک: روایت‌های ارتباطی جنگ رمضان، موضوع سومین رویداد پی‌آرتاک

بنیان‌گذار رویداد پی‌آرتاک ضمن ابراز خرسندی از برگزاری سومین شماره این رویداد گفت: با توجه به رشد دانش حرفه‌ای روابط‌عمومی در دنیا و احساس نیاز به افزایش دانش جامعه روابط‌عمومی کشور و علاقه‌مندان این حوزه به شناخت روابط‌عمومی و هم‌گرایی و هم‌افزایی، نبود رویداد دورهمی صمیمانه مناسبی برای کنار هم جمع‌شدن این جامعه حس می‌شد. دورهمی فعالان روابط‌عمومی با عنوان «پی‌آرتاک» یک دورهمی خودمانی برای گپ‌وگفت دوستانه، تقویت شبکه‌سازی، ایده‌پردازی و اشتراک‌گذاری تجارب روابط‌عمومی است.

گام مؤثر در ترویج دانش ارتباطی

محمدرضا پارسیان اظهار کرد: سلسله رویدادهای تخصصی «پی‌آرتاک» (PRtalk) با الهام از رویداد جهانی TED و با هدف ارائه تجربیات به سبک TED نزدیک‌سازی به این مدل شکل گرفته است و بستری برای ترویج دانش ارتباطی، تبادل تجربیات و ایده‌های نو در حوزه روابط‌عمومی و ارتباطات خواهد بود که در دورهمی سوم به نقش ویژه روابط‌عمومی در دوران بحران‌هایی مانند جنگ رمضان پرداخته و اقدامات انجام‌شده را مرور خواهیم کرد. وی با تأکید بر اینکه این رویداد فرصتی برای انتقال تجارب ارتباطی دوران جنگ و تقویت همکاری بین نهادهای فعال در اکوسیستم روابط‌عمومی ایران است، بیان کرد: در دو نشست قبل این رویداد، شاهد استقبال چشمگیر متخصصان روابط‌عمومی بودیم و در نشست دوم نیز شرکت‌کنندگان به بحث و تبادل نظر درخصوص راهکارهای بهبود ارتباطات در شرایط بحران با نگاهی به جنگ ۱۲روزه، نوآوری در روابط‌عمومی و الگوبرداری از مدل‌های موفق جهانی پرداختند. رئیس انجمن روابط‌عمومی استان تهران در پایان تأکید کرد: پی‌آرتاک به‌عنوان یک پلتفرم گفت‌وگومحور، در آینده میزبان مباحث متنوع حوزه روابط‌عمومی با حضور چهره‌های شاخص این حوزه خواهد بود. گفتنی است رئیس انجمن روابط‌عمومی استان تهران در جریان این رویداد، با تأکید ویژه بر توانمندسازی و شبکه‌سازی حرفه‌ای روابط‌عمومی‌های کشور، گزارشی از فعالیت‌ها و اقدامات مؤثر انجمن روابط‌عمومی استان تهران در ۱۷ ماه فعالیت ارائه کرد که مورد تحسین حاضران قرار گرفت.

کبری محمدی، مشاور ارتباطات و رسانه مؤسسه کمک به توسعه فرهنگ و هنر: تجارب ارتباطی دوران دفاع مقدس، گنجینه مغفول‌مانده است

مشاور ارتباطات و رسانه مؤسسه کمک به توسعه فرهنگ و هنر، جنگ را عرصه‌ای پیچیده برای مدیریت افکار عمومی و امیدآفرینی خواند و بر لزوم ثبت و تحلیل تجارب ارتباطی آن دوران به‌عنوان گنجینه‌ای راهبردی تأکید کرد. کبری محمدی با اشاره به ابعاد فرامنطقه‌ای جنگ علیه ایران گفت: این جنگ تنها یک نبرد نظامی نبود، بلکه عرصه‌ای پیچیده برای مدیریت افکار عمومی، امیدآفرینی، مقابله با عملیات روانی دشمن و انسجام ملی بود. در این میان، نقش ارتباطات و روابط‌عمومی -چه در سطح نهادهای رسمی و چه در میان رزمندگان و مردم- یک گنجینه تجربی کمیاب است که متأسفانه کمتر ثبت و تحلیل شده است. او افزود: نشست مروری بر تجارب ارتباطی روزهای جنگ نه یک یادبود تشریفاتی، بلکه یک کارگاه راهبردی برای تقویت تاب‌آوری ملی و حرفه‌ای‌سازی مدیریت ارتباطات در بحران‌هاست. محمدی، میزبان سومین رویداد پی‌آرتاک تصریح کرد: حمایت نهادهایی همچون مؤسسه کمک به توسعه فرهنگ و هنر، این پیام را می‌دهد که فرهنگ و هنر نیز می‌تواند در کنار دانش ارتباطات، راوی و حافظ حقیقت یک دوران سرنوشت‌ساز باشد. رئیس کمیته رویداد انجمن روابط‌عمومی استان تهران در پایان خواستار توجه بیشتر نهادهای علمی، رسانه‌ای و فرهنگی به مستندسازی تجارب ارتباطی دوران دفاع مقدس به‌عنوان الگویی بومی برای مدیریت بحران‌های آینده شد.

ابوالقاسم حکیمیان، عضو هیئت‌مدیره انجمن روابط‌عمومی ایران: تأکید بر تغییر رویکرد از «پیش‌بینی بحران» به «تاب‌آوری»

عضو هیئت‌مدیره و خزانه‌دار انجمن روابط‌عمومی ایران از تغییر راهبرد انجمن و ضرورت برگزاری جلسات هم‌افزایی در استان‌ها خبر داد. ابوالقاسم حکیمیان با قدردانی از برگزاری رویداد پی‌آرتاک توسط تیم نمایندگی انجمن روابط‌عمومی ایران در استان تهران، بر ضرورت گسترش چنین نشست‌هایی به سایر استان‌های کشور تأکید کرد. حکیمیان با اشاره به ظرفیت ۱۹ نمایندگی انجمن در استان‌های مختلف، پیشنهاد داد که جلسات تبادل تجربه و روایت‌های زیسته به صورت گسترده‌تر برگزار شود و نمایندگی‌ها یکدیگر را برای ارائه تجربیات‌شان دعوت کنند. او در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به تحول در رویکرد انجمن گفت: تمرکز ما از پیش‌بینی بحران که سال‌ها دنبالش بودیم، به سمت «تاب‌آوری» در برابر بحران تغییر کرده است. حکیمیان با پذیرش عقب‌ماندگی در حوزه پیش‌بینی بحران، بر آمادگی برای حفظ و بازسازی کشور پس از وقوع بحران‌ها تأکید کرد و تعهد و فداکاری در این مسیر را حیاتی دانست. عضو هیئت‌مدیره انجمن روابط‌عمومی ایران در ادامه به ریشه‌های تاریخی شکل‌گیری این انجمن اشاره کرد و گفت: انجمن روابط‌عمومی ایران ریشه در اتاق جنگ دارد؛ جایی که مدیران روابط‌عمومی پس از پایان جنگ تحمیلی هشت‌ساله، تصمیم به تشکیل این نهاد گرفتند. این سخنان عضو هیئت باقدمت‌ترین نهاد صنفی روابط‌عمومی ایران حاکی از عزم انجمن برای بازتعریف نقش خود در شرایط بحرانی و استفاده از تجارب زیسته مدیران روابط‌عمومی در استان‌های مختلف است.

محمدباقر فرهند، مدیرکل روابط‌عمومی و امور بین‌الملل استانداری البرز: تشکیل ستاد اطلاع‌رسانی جنگ در البرز تجربه‌ای پایلوت بود/ درخواست «پلاک راوی» برای روابط‌عمومی‌ها

مدیرکل روابط‌عمومی و امور بین‌الملل استانداری البرز در جمع فعالان روابط‌عمومی کشور از تجربه مدیریت بحران در روزهای جنگ گفت و بر ضرورت تکریم شهدای روابط‌عمومی و ایجاد «پلاک راوی» تأکید کرد. محمدباقر فرهند با اشاره به تجربه استان البرز در روزهای بحران و جنگ، از تشکیل «ستاد اطلاع‌رسانی جنگ» به‌عنوان اقدامی ابتکاری و پایلوت خبر داد که مورد تقدیر مسئولان کشوری نیز قرار گرفته است. وی با بیان اینکه لوکیشن‌های احتمالی اصابت پیش از وقوع قابل پیش‌بینی بود، گفت: با مصوبه شورای تأمین، چند کمیته ازجمله «کمیته رصد و پایش» و «کمیته تولید محتوا» راه‌اندازی شد. در کمیته رصد، پلتفرم‌های مجازی و پیام‌ها بر اساس کلیدواژه‌ها رصد می‌شد تا از آسیب‌های احتمالی جلوگیری شود. فرهند با تأکید بر نقش مردمی در مدیریت فضای جنگ افزود: در کمیته تولید محتوا، به جای دخالت دولت، رویکرد تسهیلگری در پیش گرفته شد و از مردم و فعالان رسانه دعوت به عمل آمد. حاصل این اقدام، تولید بیش از ۲۰ هزار کلیپ و ۱۱ هزار تصویر باکیفیت بود که قابلیت ارائه در مجامع بین‌المللی را دارد. مدیرکل روابط‌عمومی و امور بین‌الملل استانداری البرز در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به سختی کار فعالان رسانه در شرایط بحران، خواستار حمایت از روابط‌عمومی‌های بخش خصوصی که در شرایط اقتصادی دشوار به سر می‌برند، شد. وی همچنین با گرامیداشت یاد و خاطره شهید چوبداری، معاون روابط‌عمومی سپاه استان البرز که در جنگ ۱۲روزه به شهادت رسید، از انجمن روابط‌عمومی ایران خواست با نگاهی ملی، نسبت به تکریم این شهید و خانواده وی اقدام کند. فرهند در پایان پیشنهاد داد: «پلاک راوی» برای فعالانی که در حوزه روابط‌عمومی کار فاخر انجام می‌دهند، طراحی و طی مراسمی ساده به آنان اهدا شود تا انگیزه و فرهنگ روایتگری عالمانه در این حوزه تقویت شود.

جلال ملکی، سخنگوی سازمان آتش‌نشانی تهران: در بحران‌ها، مثلث اطلاع‌رسانی باید به چهارضلعی تبدیل شود/ گاهی سکوت از حرف‌زدن بهتر است

سخنگوی سازمان آتش‌نشانی تهران با تأکید بر تفاوت میان تئوری‌های دانشگاهی و واقعیت میدان بحران، گفت: مشق بحران با واقعیت بحران تفاوت دارد و در شرایط بحرانی، سه ضلع سرعت، صحت و دقت باید با ضلع چهارمی به نام «سکوت» تکمیل شود. جلال ملکی با اشاره به ۳۰ سال سابقه حضورش در سازمان آتش‌نشانی اظهار داشت: آنچه در بحران به صورت تجربی آموختم، با آنچه در دانشگاه‌ها گفته می‌شود بسیار متفاوت است. او با یادآوری حضورش در بحران‌های بزرگی همچون پلاسکو، متروپل آبادان، انفجار انبارهای نفتی جنوب تهران، زلزله کرمانشاه و حتی سقوط هلیکوپتر شهدای خدمت، تأکید کرد: هیچ‌کس نمی‌تواند بحران را در گوشه ذهن کاری خود نداشته باشد. ملکی با انتقاد از نگاه تشریفاتی به مدیریت بحران گفت: در شرایط عادی می‌توان برای برگزاری یک مراسم هفته‌ها برنامه‌ریزی کرد، اما بحران خبر نمی‌کند، در لحظه اتفاق می‌افتد و میکروفون‌ها ناگهان به سمت شما می‌آیند.

تبدیل مثلث اطلاع‌رسانی به چهارضلعی

سخنگوی آتش‌نشانی تهران با اشاره به اصول رایج اطلاع‌رسانی شامل سرعت، صحت و دقت خاطرنشان کرد: در بحران این سه ضلع کافی نیست و باید یک ضلع چهارم به نام «سکوت» به آن اضافه شود. او در توضیح این رویکرد گفت: در روزهای نخست جنگ‌های اخیر، ما سکوت اختیار کردیم چون گاهی سکوت از حرف‌زدن بهتر است. وقتی در بحران چیزی را می‌گویید، باید پای حرفتان بایستید. ملکی با اشاره به تجربه تلخ حادثه پلاسکو گفت: بعد از آن حادثه آن‌قدر تحت فشار رسانه‌ها و سؤال‌های بعد از بحران بودم که اسم خودم را هم تا مدت‌ها فراموش کرده بودم.

در حوزه خودتان صحبت کنید

او با تأکید بر لزوم پرهیز از اظهارنظر فراسازمانی، گفت: در بحران‌ها باید فقط در حوزه تخصصی خود صحبت کنید. به عنوان مثال در جریان اغتشاشات چند سال قبل تا وقتی که مرجع قضائی خبر اولیه را به صورت رسمی منتشر نکرد، من هیچ مصاحبه‌ای انجام ندادم و فقط در حوزه آتش‌نشانی و مهار حریق اظهارنظر کردم. ملکی هشدار داد: اگر در اعلام اخبار حوادث و بحران‌ها فرد مطلع صحبت نکند و تریبون در اختیار همه باشد، احتمال دوگانگی خبری رخ می‌دهد و این دستاویز شیطنت رسانه‌ای می‌شود.

هشدار درباره فرصت‌طلبان در بحران

سخنگوی آتش‌نشانی تهران با بیان یک خاطره از حادثه متروپل آبادان گفت: در آن حادثه افرادی با سگ‌های زنده‌یاب وارد میدان شدند که بعدا مشخص شد دلال و فروشنده سگ هستند. آنها فقط فیلم می‌گرفتند و بعد در سایت‌هایشان قیمت‌گذاری می‌کردند. مراقب فرصت‌طلبان و سودجویان در بحران باشید. ملکی در پایان بر لزوم همکاری روابط‌عمومی‌های دستگاه‌های مختلف، شناخت یکدیگر، نظارت بر مصاحبه‌های مدیران ارشد و اهمیت رصد فضای مجازی تأکید کرد و گفت: روابط عمومی بحران بدون تیم فضای مجازی قطعا با مشکل مواجه خواهد شد. همچنین اگر خبرنگاری را نمی‌شناسید و در حوزه شما تخصص ندارد، مراقب باشید مصاحبه شما در شبکه‌های معاند پخش نشود.

گزارش کامل را در سایت شرق بخوانید

جدول ۵۳۰۴ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- بی‌اعتقاد به دین- معادل فارسی لوستر ۲- قطعی برای کتاب- پیشکار- هزار کیلو ۳- تیر او از قله دماوند تا رود جیحون پرتاب شد- شانه‌به‌سر- لباس تازه دوخته‌شده ۴- قیمت بازاری- آفرینش- غلبه و تسلط ۵- آهنگر انقلابی- اکنون- زین و برگ اسب ۶- پناهگاه- معاینه کلی برای ارزیابی وضع جسمانی- از راه‌های اثبات وقوع جنایت در فقه اسلامی ۷- از مقاطع مخروطی- باخبر- شهری در استان اردبیل ۸- با تاب خود نور خورشید می‌شود- نوعی غذا به صورت برش ضخیمی از فیله گاو سرخ‌شده- صدای کلفت ۹- از نمازهای یومیه- عقیم- خاک ۱۰- زیستگاه اصلی گل سوسن چلچراغ در گیلان- شب اول زمستان- ممنوع ۱۱- قتل سیاسی- اداره‌کننده- آب مناسب استحمام ۱۲- آلوده‌کردن- دلداده وامق- عادت ۱۳- اسلحه‌ای باستانی برای پرتاب اشیا- دیوار گرداگرد شهر- منفک ۱۴- نیمه چیزی- ورزشگاه مشهور لندن- علم به احکام شرع ۱۵- در زمان هیجان در بدن ساخته می‌شود- فاقد تازگی و جذابیت

عمودی:

۱- نوعی رواندازـ کمک‌کردن- حکمت ارسطو ۲- یکی از سه میزبان جام جهانی ۲۰۲۶ فوتبال- اعمال خشونت- بررسی و تحلیل آثار هنری ۳- از حبوبات- از قبایل قدیمی عرب- خیزاب‌های دریا ۴- صاحب- تقاضای محترمانه- مجموعه‌شعری از مهدی اخوان ثالث ۵- هیاهوی مردم در شادی- دریایی باریک میان فرانسه و انگلستان- نامی دخترانه ۶- پیاده در شطرنج- سریع‌ترین حیوان- عهده‌دار ۷- بدزبان و دشنام‌گو- حرکت باد- قدم یکپا ۸- نوعی پارچه سنتی- بی‌بندوبار- وسط ۹- شبکه جهانی اطلاعات که از طریق اینترنت قابل دستیابی است- از ابزارهای خروجی کامپیوتر- استانی در جنوب سوریه ۱۰- زره جنگاوران قدیم- از نرم‌افزارهای پیام‌رسان داخلی- چند ذره ۱۱- گوشه‌ای در دستگاه ماهور- چیره‌شونده- بچه کنجکاو و پرتحرک ۱۲- مادر کیخسرو در شاهنامه- حیله‌گر- نشانه صفت تفضیلی ۱۳- خراب- ماه کامل- ستاره‌ای در دب‌اکبر ۱۴- پدر آذری- جانور تک‌سلولی- شریک غم و غصه دیگری ۱۵- لوس- فیلمی ساخته اصغر فرهادی با بازی امیر جدیدی- فضای ذهنی

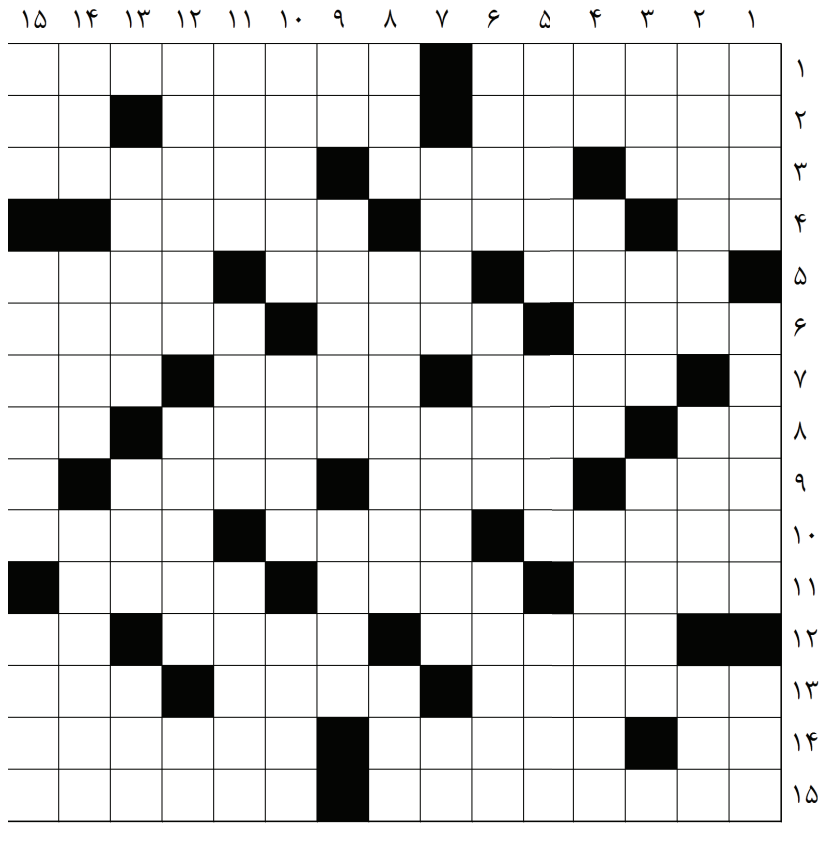

حل سودوکو ۴۲۹۹

۷	۹	۸	۶	۴	۲	۱	۵	۳
۳	۱	۲	۵	۸	۹	۶	۴	۷
۵	۶	۴	۷	۳	۱	۹	۸	۲
۶	۵	۷	۹	۱	۴	۲	۳	۸
۸	۲	۹	۳	۶	۵	۴	۷	۱
۴	۳	۱	۲	۷	۸	۵	۹	۶
۹	۴	۶	۸	۲	۷	۳	۱	۵
۱	۷	۳	۴	۵	۶	۸	۲	۹
۲	۸	۵	۱	۹	۳	۷	۶	۴

۸	۹	۴	۲	۳	۶	۵	۷	۱
۷	۵	۶	۱	۸	۹	۲	۳	۴
۲	۳	۱	۵	۴	۷	۹	۶	۸
۱	۶	۳	۹	۲	۸	۷	۴	۵
۵	۲	۷	۴	۱	۳	۶	۸	۹
۹	۴	۸	۷	۶	۵	۳	۱	۲
۶	۱	۲	۳	۹	۴	۸	۵	۷
۳	۷	۹	۸	۵	۱	۴	۲	۶
۴	۸	۵	۶	۷	۲	۱	۹	۳

حل جدول ۵۳۰۳

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ف	ی	ف	ا	■	ن	گ	ر	گ	■	ص	د	ا	ر	ت
۲	ک	ل	ی	س	ا	ی	چ	و	پ	ا	ن	■	ک	ش	ک
۳	ه	م	ت	■	ع	ر	ب	ی	■	س	م	ا	ت	■	ل
۴	■	ا	و	ن	س	■	ر	ا	س	ت	■	س	ی	ا	ف
۵	ا	ن	■	ه	ا	ن	ی	■	پ	ی	ش	ر	و	ی	■
۶	س	■	ع	ا	ر	ف	■	ن	ا	ن	و	ا	■	ف	ف
۷	ک	م	ی	ل	■	ن	ا	و	ه	■	ک	ر	ا	ی	ه
۸	ن	و	ا	■	ک	ر	م	ا	ی	ه	■	ب	ل	م	ی
۹	د	ا	ن	ت	ل	■	ا	ی	ن	ک	■	ب	و	م	ی
۱۰	ر	ف	■	ز	ب	ر	ج	ر	د	■	ا	ج	ر	ا	د
۱۱	■	ق	ه	و	ه	ا	ی	■	م	ن	ه	ا	■	ژ	ن
۱۲	ت	ت	ر	ی	■	س	ف	ت	ن	■	ی	ق	ی	ن	■
۱۳	ب	■	و	ر	س	ت	■	ر	ا	ک	د	■	ک	ت	ب
۱۴	ا	ش	د	■	ک	ا	ر	گ	ر	ا	ن	د	ر	ی	ا
۱۵	ه	ک	ت	ا	ر	■	ک	ل	ه	ر	■	م	و	ک	د

سودوکو سخت ۴۳۰۰

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

		۶		۳	۱			۸
				۷	۶			
	۲		۸	۹			۵	
۳		۴						
۶		۷		۵		۲		۹
						۳		۷
	۱			۴	۵		۶	
			۳	۱				
۴			۶	۲		۱		

سودوکو ساده ۴۳۰۰

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

	۱	۹	۶		۴			
۴							۶	۲
	۲			۱	۷	۵		
			۸		۵		۱	
	۵	۶				۸	۲	
	۹		۲		۶			
		۴	۷	۹			۳	
۳	۸							۹
			۴		۳	۶	۸	